

Євгенія Поліщук, Алла Іващенко, Ігор Брітченко, Павел Мачіяшчик, Сергій Шкарлет

Європейська розумна спеціалізація для розвитку регіонів України: шлях від створення до впровадження

Метою статті є розробка рекомендацій з розумної спеціалізації для українських директивних органів на основі європейських підходів. Автори показали, що основні проекти з розумної спеціалізації представлені у таких галузях як агрохарчова, галузь модернізації промисловості та енергетична. Для аналізу розумної спеціалізації було використано вибірку з більш ніж 12 країн ЄС, за результатами якого було визначено рівень економічної активності кожної країни. Створення консорціумів, включаючи малі та середні підприємства, асоціації, університети та інших учасників, показало успішний шлях впровадження розумної спеціалізації. Було визначено структуру інноваційного потенціалу малих та середніх підприємств в Україні та такі основні характеристики як типи інновацій та інноваційної діяльності, диференціація за розміром підприємства, їх розподіл за регіонами. Автори виявили брак інновацій на регіональному та державному рівнях і значні територіальні відмінності, яких можна було б уникнути завдяки провадженню регіональної політики розумної спеціалізації. Для впровадження розумної спеціалізації у Україні було проаналізовано діючі законодавчі норми з врахуванням їх відповідності законодавчим нормам ЄС. Вищезгаданий аналіз дає можливість розглядати їх як загальні базові документи взагалі без будь-яких планів заходів та розподілу за галузями. Підкреслено слабкі місця цих правових документів. За результатами дослідження автори розробили рекомендації, представлені у плані безпосередніх заходів для українських директивних органів, які включають в себе визначення ключових пріоритетів (зокрема, використання інформаційних та комунікаційних технологій у кожному проекті з розумної спеціалізації) та їх відповідність пріоритетам ЄС; уникнення регіонального дисбалансу шляхом зосередження на інноваційному розвитку та переорієнтації деяких регіонів відповідно до пріоритетів розумної спеціалізації; врахування існуючого потенціалу регіонів; створення організаційного механізму для співпраці зі стейкхолдерами та фінансового механізму для підтримки розумної спеціалізації через структурні фонди ЄС.

Ключові слова: малі та середні підприємства, інновації, розумна спеціалізація, дослідження і розвиток, регіональна політика, регіональний розвиток

Класифікація JEL: E22, F20, G28, G30

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Євгенія Полищук, Алла Иващенко, Игорь Бритченко, Павел Мачияшчик, Сергей Шкарлет

Европейская умная специализация для развития регионов Украины: путь от создания к внедрению

Целью статьи является разработка рекомендаций по умной специализации для украинских директивных органов на основе европейских подходов. Авторы показали, что основные проекты по умной специализации представлены в таких отраслях как агропищевая, отрасль модернизации промышленности и энергетическая. Для анализа умной специализации была использована выборка из более чем 12 стран ЕС, по результатам которого был определен уровень экономической активности каждой страны. Создание консорциумов, включая малые и средние предприятия, ассоциации, университеты и других участников, показало успешный путь внедрения умной специализации. Была определена структура инновационного потенциала малых и средних предприятий в Украине и такие основные характеристики как типы инновации и инновационной деятельности, дифференциация по размеру предприятия, их распределение по регионам. Авторы выявили недостаток инноваций на региональном и государственном уровнях и значительные территориальные отличия, которых можно было бы избежать благодаря внедрению региональной политики умной специализации. Для внедрения умной специализации в Украине были проанализированы действующие законодательные нормы с учетом их соответствия законодательным нормам ЕС. Вышеупомянутый анализ дает возможность рассматривать их как общие базовые документы вообще без любых планов мер и распределения по отраслям. Подчеркнуты слабые места данных правовых документов. По результатам исследования авторы разработали рекомендации, представленные в плане непосредственных мер для украинских директивных органов, включающих в себя определение ключевых приоритетов (в частности, использование информационных и коммуникационных технологий в каждом проекте по умной специализации) и их соответствие приоритетам ЕС; избегание регионального дисбаланса путем сосредоточения на инновационном развитии и переориентации некоторых регионов в соответствии с приоритетами умной специализации; учет существующего потенциала регионов; создание организационного механизма для сотрудничества со стейкхолдерами и финансового механизма для поддержки умной специализации через структурные фонды ЕС.

Ключевые слова: малые и средние предприятия, инновации, умная специализация, исследование и развитие, региональная политика, региональное развитие

Классификация JEL: E22, F20, G28, G30

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.